

Sveikiname su Sv. Kalėdomis! STAČIATIKIŲ LIETUVA

Lietuvos Stačiatikių arkivyskupijos laikraštis

2025 m. sausis Nr. 23

www.orthodoxy.lt

facebook.com/orthodoxy.lt

Visuotiniame susirinkime apžvelgti metų rezultatai

▶ Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios klero nariai, vienuoliai ir pasauliečių atstovai susirinko Vilniuje aptarti metų rezultatų. V. Valužio nuotr.

2024 metų gruodžio 27 Vilniuje, Šventosios Dvasios vienuolyno konferencijų salėje, įvyko kasmetinis Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios Visuotinis surinkimas, kuriam pirmininkavo Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus.

Prieš pradėdant posėdį vyko Dieviškoji Liturgija. Ją celebravo Jo Eminencija metropolitas Inokentijus. Koncelebravo Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios klero nariai.

Susirinkime dalyvavo dvasininkai, vienuoliai bei parapijų delegatai pasauliečiai. Apžvalginį pranešimą apie Bažnyčios veiklą 2024 metais padarė metropolitas Inokentijus. Jis išsamiai papasakojo apie Bažnyčios skyrių darbą, jų laimėjimus bei nurodė sprendžiamas problemas. Jo Eminencija pažymėjo, kad Jaunimo reikalų skyrius dirbo sėkmingai. 2024 metais jis

surengė daugybę jaunimui skirtų renginių. Tarp jų – Teologijos turnyras, Pavasario balius, Rudenį – kūrybos šventė. Be to, vyko įvairūs kursai, meistriško pamokos bei kelionės.

Socialinės tarnybos skyrius kartu su šv. vienuolės Charitinos Lietuvaitės Seserija aktyviai tęsė darbus senelių namuose, pansionatuose, nakvynių namuose, ligoninėse ir kitose socialinėse įstaigose (beje, šv. Charitinos Lietuvaitės Seserija šįmet minėjo savo veiklos dešimtmetį). Socialinės tarnybos skyrius rengė ir labdaros akcijas.

Lankant socialines įstaigas visi norintieji galėjo atlikti išpažintį ir priimti Švenčiausiuosius Slėpinius.

Komunikacijos ir leidybos skyrius užtikrino Bažnyčios turimų informavimo resursų funkcionavimą (įskaitant oficialią Baž-

nyčios paskyrą ir informaciją socialiniuose tinkluose). Be to, šis skyrius atsakingas už mėnraščio „Stačiatikių Lietuva“ leidimą bei tokio paties pavadinimo informacinės laidos parengimą, o dar už komunikavimą su žiniasklaida ir įvairių renginių organizavimą.

Tarp šių metų pasiekimų buvo paminėta ir tai, kad Lietuvos Stačiatikių Brolija vėl ėmė aktyviai veikti. Brolija išrinko naują pirminką ir naujus valdybos narius. Viena svarbiausių Brolijos darbo sričių tapo stovyklų stačiatikių vaikams bei piligriminių kelionių organizavimas. Be to, vyko renginiai parapijiečiams ir jų šeimoms.

Metropolitas Inokentijus akcentavo Teologijos Studijų indelį sprendžiant kadru stygiaus problemą. Dabar šeši Ganytojų skyriaus studentai jau tapo skaitovais, o penki sėkmingai atliko užduotis,

kurios keliamos kandidatams į diakonus. Įvyko ir vienas įšventinimas į diakonus.

Pateikti duomenys rodo, kad Lietuvos Stačiatikių Bažnyčioje yra 54 šventovės, viena maldos patalpa bei vieni maldos namai. Iš viso eparchijoje tarnauja 62 dvasininkų luomo atstovai; yra du vienuolynai: vyrų (Šventosios Dvasios) su 11 asmenų brolija ir moterų (Marijos Magdalietės), kur yra 9 seserys.

Pranešimą perskaitė ir Trakų vyskupas vikaras Ambrosijus. Jis dėmesį sutelkė Bažnyčios skyrių darbo tobulinimui ir jų sąveikai.

Baigiantis susirinkimui jo dalyviai aptarė išklašytus pranešimus, pateikė juos dominančius klausimus ir išsakė savo mintis.

Pasibaigus Visuotiniam susirinkimui buvo padaryta bendra jo dalyvių nuotrauka.

Kalėdinis sveikinimas

2 p.

Šventenybių atnešimas

3 p.

Klausimai dvasininkui

6 p.

Bažnyčios naujienos

7 p.

Kristaus Gimimo šventovės istorija

8 p.

ISSN 2783-7173

Vilniaus ir Lietuvos Metropolito Inokentijaus kalėdinis laiškas ganytojams, vienuoliams ir visiems Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios vaikams

► Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios vadovas, metropolitas Inokentijus, pasveikino tikinčiuosius su Šv. Kalėdomis.

Mylimieji Viešpatyje Jūsų Ekscelencija Vyskupe Ambrozijau, tėvai, broliai ir seserys!

Šiomis šventomis ir išganingomis dienomis mes vėl maldoje patiriame itin didelę žmonijos istorijos įvykį. Dievo Sūnus nuolankiai nusižeminęs žmogaus pavidalu atėjo į žemę. Kristus tapo žmogumi dėl kiekvieno iš mūsų, kad išgelbėtų mus visus ir atvertų kelią į amžinąjį gyvenimą Dangaus Karalystėje.

„Kristus gimsta, šlovinkit Jį!“, – gieda Šventoji Bažnyčia. Kokio gi dėkingumo turi būti kupinos širdys mūsų Dievui ir Gelbėtojui! Ne tik per Kalėdas, bet ir kiekvieną dieną, kiekvieną valandą ir kiekvieną minutę turime šlovinti Dievą ir dėkoti Jam už beribę meilę visai žmonijai, kiekvienam iš mūsų.

Įsiklausydami nūnai į liturgines Kalėdų giesmes, džiaugdamiesi bendra malda ir sveikindami vieni kitus, pamatykime svarbiausią šios išskilmės dalyką – patį Kristų, Tą, kuris „klusnus ir nuolankios širdies“ (Mt 11, 29). Būtent Jis, Kristus, turi būti viso mūsų gyvenimo centre. Ne vien tik, kai esame šventovėje, bet ir nuolat, kiekvieną minutę, kiekvieną akimirka, kad ir kuo būtume užsiėmę, reikia nuolat Jį prisiminti, visada Jam melstis, visada Jam dėkoti, nuolankiai nusižeminus prašyti Jo ko stokojam, nors Jis viską žino apie mus ir be atvangos mums rūpinasi. Ir vėl, ir dar sykį Jam dėkoti, visada prisiminti Jo prie-

sakus ir stropiai juos vykdyti, kadangi geriausia auka Kristui – mūsų dievobaimingas gyvenimas, kai siela nuolat atsimauno, prisipildydama meilės Viešpačiui ir žmonėms.

Brangūs broliai ir seserys, taigi sekdami Dievu ir Žmogumi, Dievažmogiū, Kristumi, darykime gailingumo darbus, visomis pastangomis venkime būti abejingi santykiuose su kitais žmonėmis, neškime taiką savo artimiesiems ir atstu esantiems, skubėkime pas ligonius, vienišuosius, kenčiančiuosius – tuos, kuriems reikia mūsų pagalbos. Dėkokime Dievui ne tik už mums teikiamas gėrybes, bet ir už tai, kad Jis duoda mums galimybę padėti stokojantiems, juk „palaimingiau duoti negu imti“ (Apd 20, 35). Jeigu mes tikrai laikome save Kristaus sekėjais, pasistenkime mokytis iš Jo bet kur ir visada, kokie turi būti mūsų santykiai su žmonėmis. Jokia šiurkštybė, joks šmeižtas, joks smerkimas tenepasigirsta iš mūsų lūpų. Mylėkime visus, linkėkime visiems gera, įžvelkime kiekviename kas gražu, visiems pagelbėkime, visiems atleiskime, kad Kristui Dievui nebūtų gėda pripažinti mus savo mokiniais. Ir tepadeda Jis mums visiems savo malone!

Nūdienos pasaulis nedegtu pragariško pykčio, neapykantos ir keršto ugnyje, jei būtų neužmiršęs angelų giesmės ir nenustojęs šlo-

vinti aukštybėse esantį Dievą, be kurio pats žmogus netenka savo didžio orumo. Atsitraukdamas nuo Kristaus dabartinis pasaulis prarado ne tik vidinės ramybės ir tikrosios laimės šaltinį, bet ir nepajudinamą pagrindą, į kurį rėmėsi visas daugiaamžis žmonijos gyvenimas. Bedievytė žudo tai, kas žemėje yra tauru, šviesu ir dieviška. Kur blėsta Evangelijos šviesa, ten prasideda niūrios kankinančios tamsos sritis.

Prabėgę metai atnešė mums daug dvasinio džiaugsmo ir įsimintinų įvykių

Kaip Kristaus mokiniai mes turime gyventi jungdami tikėjimą ir meilę, kaip vieno Dievo vaikai, broliai ir seserys Kristuje, kaip Jo vieno Kūno – Bažnyčios – nariai. Tai nepaprastai svarbu prisiminti dabar, kai blogio jėgos itin stengiasi suskaldyti mus, pasėti sumaištį ir pagundas, kai iš-tisas pasaulis apimtas karų ir brolyzdystės gaisų. Atminkime, kad tikras krikščionis ne tas, kuris tikrai vadina save Kristaus vardu, bet tas, kuris seka Gelbėtoją mintimis, žodžiais ir poelgiais, kuris stengiasi įgyti meilę artimui (žr. Jn 13, 35) iki pasirengimo atiduoti gyvybę už savo draugus (žr. Jn 13, 15).

Tenelieka mūsų širdyse vietos baimei ir nusiminimui, priešišku-mui ir nesantaikai, nevilčiai ir netikėjimui Dievo galybe. Džiūgau-

kime dėl Dieviškojo Kūdikelio, Dievo ir Žmogaus gimimo, dalydamiesi šiuo džiaugsmu su visu pasauliu, nešdami savo artimiesiems ir esantiems toli Evangelijos gerosios žinios šviesą. Krikščioniškojo tikėjimo stebuklas ir galia ta, kad šitas didžiulis džiaugsmas šiandien dovanojamas mums visoje pilnatvėje, kaip ir prieš du tūkstančius metų.

Nelengvą kelią nuėjome praėjusiais metais, kurie buvo itin sudėtingi daugybei žmonių, valstybių, visai žmonijai ir mūsų Bažnyčiai Lietuvoje. Mes, Lietuvos stačiatikiai, nuoširdžiai užjaučiame Ukrainos žmones, kuriems buvo lemta patirti baisius išbandymus ir negandas. Mes ir toliau uoliai meldžiamės už jos kenčiančią tautą, meldžiame, kad baigtųsi karas ir įsiviešpatautų Ukrainos žemėje taika. Meldžiamės ir melsimės už visus pabėgėlius, atvykusius į Lietuvą, meldžiamės ir melsimės už nūnai persekiojamą kanoninę Ukrainos Stačiatikių Bažnyčią ir jos vaikus.

Brangūs mūsų broliai ir seserys stačiatikiai iš Ukrainos, mūsų šventovių durys atviros Jums, mes su meile laukiame Jūsų, visada pasirengę dalyvauti kiek tik pajėgiam Jūsų gyvenime čia, Lietuvos žemėje.

Per kiekvienas Kalėdas apibendriname praėjusius metus ir dėkojame Gelbėtojui už gausybę jo geradarybių. Prabėgę metai atnešė mums daug dvasinio džiaugsmo ir įsimintinų įvykių, iš kurių

norisi išskirti Gyvybę Teikiančio Viešpaties Kryžiaus dalelės ir Dievo Motinos skraistės fragmento atnešimą į Lietuvą gruodžio mėnesį, taip pat išskilmę stebuklingosios Vilniaus Dievo Motinos ikonos „Ženklas iš Dangaus“ suradimui paminėti.

Šią šviesią šventinę dieną primkite, Jūsų Ekscelencija Vyskupe Ambrozijau, garbingieji tėvai, brangūs broliai ir seserys, visi krikščionys, gyvenantys Lietuvos žemėje, mano pačius šilčiausius sveikinimus su didžiąja Kristaus Gimimo švente ir atėjusiais Naujaisiais metais! Tesuteikia Viešpats Jums ir Jūsų giminėms bei artimiesiems sveikatos, džiaugsmo ir savo nuolatinę pagalbą, o mūsų Dievo saugomai šaliai Lietuvai ir jos žmonėms – taiką ir klestėjimą! Tegul duoda visiems mums Viešpats Gelbėtojas Savo malonę, teišgelbsti ir teišsaugo mus visus žemiškoje kelionėje ir teapdovanoja bendrystės su Juo džiaugsmu amžinajame gyvenime! Dievo Motinos pagalba ir užtarimas bei visų Lietuvos žemės šventųjų maldos tebūnie su Jumis ir su visais Lietuvos žmonėmis! Viešpatie, iš-klausyk mūsų maldą, parodyk mums Savo galybę ir suteik išganymą, ir tenusilenkia Tau visa žemė kaip savo Viešpačiui ir Gelbėtojui. Amen.

+ **INOKENTIJUS**
Vilniaus ir Lietuvos Metropolitas

2024/2025 metų Kalėdos
Vilnius

Viešpatie, duok mums jei nemylėti priešų, tai bent melstis už juos ir, suvokiant savo išskirtinį bejėgiškumą, atleisti jiems.
Šventasis Varsanofijus Optietis

Prie garbingųjų relikvijų Šventosios Dvasios vienuolyne meldėsi įvairių tautybių ir konfesijų tikintieji

Per savaitę, kai Vilniuje buvo didžiosios šventenybės – vienos didžiausių pasaulyje Šventojo Viešpaties Kryžiaus ir Švč. Dievo Motinos Garbingosios Skraistės dalelės – Šventosios Dvasios vienuolyne prie relikvijų apsilankė tūkstančiai įvairių tautybių ir konfesijų tikinčiųjų.

Relikvinės su Viešpaties Kryžiaus ir Švč. Dievo Motinos Skraistės dalelėmis Vilniuje buvo nuo gruodžio 8 iki 15 dienos. Vienuolyno vartai nuo 7 valandos ryto iki 19 valandos vakaro buvo atviri visiems norintiems pagerbti šventenybes. Pasimelsti prie šventųjų relikvijų ir jas pagerbti atvyko daugybė stačiatikių bei katalikų, tarp jų ir dvasininkai bei vienuoliai. Taip pat į Vilnių atvyko piligrimų iš kaimyninių šalių – Latvijos ir Lenkijos.

Per visą šventenybių buvimo laiką Šventosios Dvasios vienuolyne tikintieji prie jų ėjo nenutrūkstamu srautu. Tarp ryto ir vakaro pamaldų prie relikvijų buvo kalbamos nuolat meldžiamasi: vyko intencinės pamaldos ir buvo giedami akatistai.

Šeštadienį, gruodžio 14 dieną, po iškilmingos Liturgijos, kurioje dalyvavo visa Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios dvasininkija, didžiosios šventenybės buvo iškilmingai, su religine procesija, neštos aplink vienuolyno šventovę.

Sekmadienį, gruodžio 15 dieną, po Dieviškosios Liturgijos, kurią aukojo Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus, šventenybių buvimas sostinėje baigėsi.

Primename, kad Šventojo Kryžiaus ir Švenčiausios Dievo Motinos Skraistės dalelės, priklausančios Italijos aristokratų Minardi šeimos kolekcijai, gruodžio 8 dieną buvo atgabentos į Vilnių iš Lenkijos. Į Lenkiją šventenybės atkeliavo iš Italijos, minint Lenkijos Stačiatikių Bažnyčios autokefalijos šimtmetį. Šventenybių autentiškumas buvo patvirtintas moksliniais tyrimais.

► Per savaitę, kol Šv. Dvasios vienuolyne buvo šventosios relikvijos, prie jų meldėsi tūkstančiai tikinčiųjų.

Lietuvos Stačiatikių Brolija

ArtLaboratorija "Dramšok"

KALĖDINIS SPEKTAKLIS

ŽVAIGŽDŽIŲ KLAJŪNAS

01.10 VILNIUS 18:00

01.14 KLAIPEDA 18:00

01.17 KAUNAS 16:00

Info: +370 644 07 357

Kalėdų eglutė vaikams

Iki sausio vidurio Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios jaunieji parapijiečiai vėl bus kviečiami prie Arkivyskupijos eglučių.

Šįkart Lietuvos Stačiatikių Brolijos organizuojama Kalėdų šventė vaikams vyks ne tik sostinėje, bet ir kitų dekanatų centruose: Kaune ir Klaipėdoje. Tradiciškai prieš spektaklio pradžią bus giedamos Kalėdų giesmės, po to bus parodytas spektaklis „Žvaigždžių keliautojas“ (pagal Antuano de Sent Egziuperi apysaką „Mažasis princas“). Spektaklį parengė meno laboratorija „Dramšok“.

Be abejo, nebus išsiversta ir be susitikimo su Seneliu Šalčiu. Visi jaunieji šventės dalyviai sulauks dovanėlių.

Bilietus į vaikų šventę galima įsigyti pas parapijų klebonus. Informacija teikiama tel.: +370 644 07 357.

Arkivyskupijos eglučių vaikams laikas ir vieta:

Vilnius: Lenkų kultūros namai (Naugarduko g. 76). 2025 metų sausio 10 d., 18.00 val.

Klaipėda: Uostamiesčio progimnazija (S. Daukanto g. 5). 2025 metų sausio 14 d., 16.00 val.

Kaunas: Ažuolyno biblioteka (žvaigždžių salė; Radastų g. 2). 2025 metų sausio 17 d., 18.00 val.

Sveikinimas visiems krikščionims

Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus taip pat pasveikino su Kalėdomis visus krikščionis, švenčiančius Kristaus gimimą gruodžio 25-ąją.

„Brangūs broliai ir seserys Kristuje! Nuoširdžiai sveikinu Jus, visus krikščionis, švenčiančius Šventąsias Kalėdas gruodžio 25-ąją, su šia ypatinga iškilme. Tegul džiaugsmas, kad gimė mūsų Viešpats ir Išganytojas visada pasilieka Jūsų širdyse, o Jo malonė teaplanko kiekvieną iš Jūsų! Dievo palaima tebūnie mūsų Dievo globojamoje Lietuvoje ir su visais jos žmonėmis.“ - rašoma Jo Eminencijos metropolito sveikinime.

NUODĖMINGAS NUSIMINIMAS APIMA DĖL PROTO PLEVENIMO, O PROTAS IMA PLEVENTI DĖL DŪKO BUVIMO, TUŠČIŲ SKAITALŲ, PLEPALŲ IR PERSIVALGYMO. ŠVENTASIS IZAOKAS SIRAS

**Igumenas ANTONIJUS
(GURINOVIČIUS)**
Šventosios Dvasios vienuolyno dekanas

Darbštumas – viena iš svarbių krikščioniškų dorybių, kuri reiškiasi noru kruopščiai ir sąžiningai triūsti Dievo šlovei ir artimųjų bei savo paties labui.

Šventasis Antanas Didysis, kalbėdamas apie tai, kaip svarbu krikščioniui dirbti, nurodo: „Pamilk darbą: jis, lydintis maldos, pasninko ir būdravimo, apvalys tave nuo visos bjaurasties. Fizinis darbas skaidina širdį, o širdies skaidstis daro sielą vaisingą.“ Įdomu, kad mūsų protėvis Adomą ir Ievą, Dievas palaimino darbuotis dar prieš jiems nusidedant. Tada jie buvo laimingi ir gyveno Rojuje. Ir vienas pirmųjų darbų, kuriuos Dievas patikėjo Adomui, buvo duoti vardus visai gyvūnijai (Pr 2, 19). Kita užduotis – dirbti Edeno sode ir rūpintis juo (Pr 2, 15). Be to, jau Rojuje Dievas nurodė

Apie darbštumo dorybę

žmogui ir svarbesnį tikslą. Jis susijęs su ūkine žmogaus veikla žemėje, su gamtos karalystės atminimu: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę ir valdykite ją! Viešpataukite ir jūros žuvims (ir laukiniams gyvūnams), ir padangių paukščiams (ir galvijams, ir visai žemei), ir visiems žemėje judantiems gyvūnams“ (Pr 1, 28). Dievas buvo sumanęs, kad darbas, kuriam buvo pašauktas žmogus, teiks jam džiaugsmo. O svarbiausia, buvo numatyta, kad darbas atskleis kūrybines žmogaus galias, kartu parodydamas jam suteiktus Dievo paveikslus broūzus.

Sunkia našta darbas žmogui tapo tik tuomet, kai jis pažeidė Dievo įsaką, nutolo nuo Kūrėjo ir buvo išvarytas iš Rojaus. Prieš dvasinę nuopuolį žmogus galėjo kiek panoręjęs skinti ir mėgautis Rojaus (Edeno) sodo vaisiais. Išvarytas iš jo buvo priverstas kasdieniu sunkiu darbu, „savo veido prakaitu“ pelnyti duoną (Pr 3, 17–19). Kartu darbas tapo būtinas ir kovojant su nuodėme. Iš pradžių Adomui, kad gyventų be nuodėmių, nereikėjo įveikti nei nuodėmingų, aistromis vadinamų geidulių, nei neskaisčių minčių. Tuo tarpu visi jo ainiai, išskyrus mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, jau priversti tai daryti.

Senajame Testamente taip pat pabrėžiama, kad tikinčiam reikia dirbti. Štai Siracido knygoje skaitome: „Geriau darbštus žmogus, kuris visko apščiai turi, negu pagyrūnas, kuriam trūksta duonos“ (Sir 10, 27). O Saliarno Patarlių knygoje, rašoma: „Nueik pas skruzdėlę, dykaduoni, patyrinėk jo kelius ir pasimokyk išminties. Neturėdama jokio vado, pareigūno ar valdovo, ji pripildo savo sandėlius vasarą ir surenka peną per pjūtį. [Arba nueik pas bitę ir pamatyk, kokia ji darbšti, kokį garbingą darbą ji atlieka; jo rezultatai teikia sveikatos juos vartojantiems karaliams ir valdininkams; ją visi myli ir gerbia; nors jėga ji nepasižymi, bet pagerbta išmintimi. Kiek ilgai tu drybsosi, dykaduoni? Kada kelsiesi iš miego? „Truputį pamiegoti, truputį pasnausti, truputį rankas sudėjus pailsėti“, – ir skurdas užklups tave kaip plėšikas, o nepriteklius – kaip ginkluotas karys“ (Pat 6, 6–11).

Krikščionybėje dvasinis gyvenimas neatsiejamas nuo kryžiaus, kuri nešame. O juk kryžius – tai ir susitramdymas, susivaldymas, ir darbas, ir atsidavimas Dievui

bei artimui. Krikščionio kelias nepanašus į malonų, lengvą pasivaikščiojimą žydinčia pieva. Viešpats pasakė: „Jei kas nori eiti pasikui Mane, teišsižada savęs, teneša savo kryžių ir teseka Manimi“ (Lk 9, 23). Ir kitoje vietoje Kristus sako: „Dangaus Karalystė jėga puolama, ir smarkieji ją sau grobia“ (Mt 11, 12). Ir čia kalbama ne apie menkas pastangas, o apie visišką atsidavimą ir maksimalią jėgų įtampą. Be šito neįmanomas krikščionio gyvenimas. Tačiau dabar minėti dalykai visai nepopuliarūs. Šiuolaikinis žmogus nemėgsta dirbti, nenori vargintis. Jis

nesitramdant, neprisiverčiant, neįveikiant vidinio pasipriešinimo dėl Viešpaties, negali būti ir teisingo dvasinio gyvenimo. Apie tai rašė šventasis senolis Anatolijus Optietis: „Praktika, t.y. Dievo žodis, sako: „duok kraujo ir priimk Dvasią.“ O mes gudraudami bandom išsisukti: ar negalima būtų „sugauti“ Dvasios nepraliejant kraujo. Tačiau nesugausime“.

Mes, išgelbėtieji Kristaus auka, negalime gyventi įtikdami Jam, jeigu mūsų gyvenime nėra aukos – to, ką aukojame dėl Dievo ir artimo. Pasak apaštalo, krikščionims reikia atnašauti „dvasines aukas, priimtinas Dievui“ (1 Pt 2, 5).

Tad tiek, kiek mūsų gyvenime yra pasiaukojimo, savęs išsižadėjimo, uolaus darbo, tiek yra ir karštos meilės Dievui mūsų širdyje. Juk būtent susitramdydami, ko nors atsisakydami vardan Viešpaties mes kartu parodome Dievui, kad mylim Jį labiau nei save. Kaip sakė šventasis hierarchas Nikolajus Serbietis (Velimirovič), „Meilė – tai džiaugsmas, o meilės kaina – auka“. Tad melddamiesi prašykime mūsų Viešpatį – Nukryžiuotą ir Prisikėlusį Jėzų Kristų, kad Jis sustiprintų mus, žengiančius atgailos ir darbų, atliekamų Dievo šlovei ir artimųjų labui, keliu.

Krikščionybėje dvasinis gyvenimas neatsiejamas nuo kryžiaus, kuri nešame

geidžia viską gauti be jokių pastangų. Ir pasaulis tikina: atsipalaiduok ir pramogauk! Nenuostabu, kad siekiantys pastarųjų dalykų ne itin vertina Stačiatikių Bažnyčią, nes ji tikrai – ne iš tų vietų, kur atsipalaiduojama ir pramogaujama. O juk ir mes, įtikėjusieji Viešpatį Jėzų Kristų, atėjusieji į šventovę, neretai savo dvasiniame gyvenime vadovaujamės principu „kuo mažiau pastangų“. Tuo tarpu

BAŽNYTINIS KALENDORIUS. SAUSIS

PIRMADIENIS	ANTRADIENIS	TREČIADIENIS	KETVIRTADIENIS	PENKTADIENIS	ŠEŠTADIENIS	SEKMADIENIS
DVYLIKA DIDŽIŲ METŲ ŠVENČIŲ:						
7 Mūsų Viešpaties ir Išganytojo Jėzaus Kristaus Gimimas (Kalėdos).	19 Šventasis Dievo Apsireiškimas. Mūsų Viešpaties Dievo ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus Krikštas.	2 Kristaus Gimimo prieššventė. Teis. Joanas Kronštattietis (1908).	3 Kank.: Juliona Nikomedietė ir su ja 500 vyrų ir 130 moterų (304).	4 Šeštadienis prieš Kristaus Gimimą (Kalėdas). Did. kank. Anastazija Farmakolitė (~304).	5 28-a savaitė po Sekminių, prieš Kristaus Gimimą (Kalėdas), Šventųjų tėvų savaitė.	
6 Kristaus Gimimo išvakarės (Kūčios). Kank.: Eugenija ir su ja Protas, Jakontas ir Kludija (~262).	7 Mūsų Viešpaties Dievo ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus Gimimas (Kalėdos).	8 Švenčiausiosios Dievo Motinos Soboras. Kank. Eufemijus, Sardų vysk. (~840).	9 Ap., pirmasis kank. ir arkid. Steponas (34).	10 20 000 kank., sudegintų Nikomedijos šventovėje, ir kiti, žuvę šalia jos.	11 Kristaus Gimimo (Kalėdų) šventės Atbaiga. 14000 vaikelių, nužudytų Betliejuje, įsakius Erodiui (I).	12 29-a savaitė po Sekminių, po Kristaus Gimimo (Kalėdų). Teis. Juozapas. Svč. Mergelės Marijos Sužadėtinis, Dovydas ir Jokūbas.
13 Kristaus Gimimo (Kalėdų) šventės Atbaiga. Vien. Melanija Romietė (439).	14 Viešpaties Apipjaustymas. Bazilijus Didysis, Cezarėjos (Kapadokija) arkivysk. (379).	15 Silvestras, Romos Popiežius (335). Teis. Julianija Lazarevietė, Murovietė (1604).	16 Pran. Malachijas (400 m. pr. Kr.). Kankinys Gordijus (IV). Vien. Genovaitė Paryžietė (512).	17 70-ties apaštalų Soboras: Viešpaties brolis Jokūbas, evangelistai Morkus ir Lukas; Kleopas, Justas, Tadas ir kt.	18 Dievo Apsireiškimo (Krikšto) išvakarės. Kank.: Teopemptas, Nikomedijos vysk. ir Teonas (žynys) (303).	19 30-a savaitė po Sekminių. Šventasis Dievo Apsireiškimas. Mūsų Viešpaties Dievo ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus Krikštas.
20 Viešpaties Pirmtako ir Jono Krikštytojo Soboras.	21 Vien. Georgas Chozibietis (VII) ir išpaž. Emilijonas (IX). Vien. Dominyka (~474).	22 Kank. Polieuktas (259). Filypas, Maskvos ir visos Rusijos metrop., stebuklad. (1569).	23 Hier. Grigalius Nysietis (po 394). Domicianas, Melitenės vysk. (601).	24 Teodosijus Didysis, Cenobiarchas (529).	25 Šeštadienis po Dievo Apsireiškimo Kank. Tatjana ir su ja nukentėjusieji Romoje (226–235).	26 31-a savaitė po Sekminių, po Dievo Apsireiškimo. Kankiniai Jermilas ir Stratonikas (~315).
27 Dievo Apsireiškimo Šventės Atbaiga. Tėvai vienuoliai, žuvę Sinajuje ir Rafoje (IV-V).	28 Vien. Paulius Tebietis (341) ir Joanas Kalivitas (V).	29 Ap. Petro garbingųjų grandinių pagerbimas. Teis. kunig. Maksimas Totjmetis (1650).	30 Antanas Didysis (356). Vien. Antonijus Dymskietis (1224).	31 Aleksandrijos arkivyskupai Atanasas (373) ir Kirilas (444).	Šventė Diena be pasninko Pasninkas	TITULINĖS ŠVENTĖS: 7 Kristaus Gimimo garbei skirta Bukiškių šventovė.

Tas, kas tapo Viešpaties tarnu, bijo vien tik savo Valdovo; o tas, kas nėra dievobaimingas, dažnai bijo ir savo šešėlio.
ŠVENTASIS JONAS KLIMAKAS

Prisimenant praėjusių metų įvykius

Laikraščio „Stačiatikių Lietuva“ redakcija sveikina savo skaitytojus su Kristaus Gimimu ir Naujaisiais metais ir siūlo prisiminti kai kuriuos, ryškiausias Bažnyčios gyvenimo praėjusių metų įvykius.

2024 metų sausio 8, Aušros vartų Dievo Motinos ikonos pagerbimo dieną, vyko religinė procesija. Tikintieji ėjo nuo Šventosios Dvasios vienuolyno į kopyčią, esančią virš Aušros vartų. Joje, prie stebuklingojo paveikslų, įvyko intencinės pamaldos.

2024 metų sausio 23 Mikniškių stačiatikių bendruomenė kartu su kitais tikinčiaisiais maldingai pagerbė bendruomenės įkūrėjo, protojerėjaus Pontijaus Rupyševo, atminimą. Anapilin jis iškeliavo lygiai prieš 85 metus.

2024 metų vasario 18 į Vilniaus Paraskevės cerkvę, kur meldžiasi stačiatikių ukrainiečių bendruomenė, pateko šventenybės iš Počajivo lauros: „Počajivo“ Dievo Motinos ikonos kopija ir šv. vienuolio Jobo Počajiviečio ikona su jo relikvijų dalele. Savo šventovėse prie jų galėjo pasimelsti ir Kauno, Klaipėdos, Šiaulių bei Tauragės tikintieji.

2024 metų kovo 2 į Vilnių dviejų dienų broliško vizito atvyko Balstogės ir Gdansko arkivyskupas Jakovas (Lenkijos Stačiatikių Bažnyčia). Kovo 3, Sūnaus palaidūno savaitę, aukštas svečias kartu su Vilniaus ir Lietuvos metropolitu Inokentiju aukėjo Dieviškąją Liturgiją Šventosios Dvasios vienuolyno katedroje.

2024 metų kovo pabaigoje, Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios YouTube kanale transliuota pirmą stačiatikių žinių laidą „Stačiatikių Lietuva“ (lietuvių kalba). Ji papildė jau anksčiau transliuotą laidą rusų kalba „Pravoslavnaja Litva“.

2024 metų balandžio 13, „Tėvų šeštadienį“, Vilniuje, Eufrosinijos kapinėse, vyko tradicinė talka. Ji kasmet rengiama žinomos gidės Indiros Gladkovos iniciatyva (ji yra Eufrosinijos šventovės parapijietė).

2024 m. gegužės 11, Vilniuje, per iškilmes, skirtas Vilniaus kankinių atminimui, vyko didelė religinė procesija „Už Bažnyčios vienybę“. Tą dieną į Šv. Dvasios vienuolyno katedrą buvo atnešta Palaimingoji ugnis (iš Jeruzalės). Pasibaigus šventinei Liturgijai, šventųjų Vilniaus kankinių relikvijos buvo nešamos aplink vienuolyno šventovę.

2024 metais, nuo gegužės 13 iki 18, Lenkijoje, Hainuvkos mieste, vyko Tarpautinis festivalis konkursas „Bažnytinės muzikos dienos Hainuvkoje“. Šiame renginyje dalyvavo Vilniaus miesto Skaiciausiosios katedros choras, vadovaujamas Anos Kutiščevos. Choras užėmė pirmą vietą „Miesto parapijos chorų“ grupėje.

2024 metų birželio 2, Naujojoje Vilnioje, Petro ir Pauliaus cerkvės šventoriuje, vyko linksma šventė „Sveika, vasara!“, skirta sekmadienių mokyklų auklėtiniais ir jų tėvams (taip pat visiems kitiems norintiems).

2024 metais, nuo rugsėjo 5 iki 8, didelė grupė Lietuvos stačiatikių piligrimų, vadovaujama Trakų vyskupo Ambrosijaus, pabuvojo Estijoje, Piuchticos Užmigimo moterų vienuolyne. Kelionės tikslas buvo padėti vienuolyno seserims bulviakasyje.

2024 metais spalio 4 atsinaujino užsiėmimai Teologijos studijose. Jos buvo įkurtos 2023 metais, palaiminus Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui. Apie 60 studentų tęsia užsiėmimus keturiuose skyriuose: ganytojų, katechetų, ikonų tapytojų ir chorinio dirigavimo bei giedojimo.

2024 metų spalio 8 Šventosios Dvasios vienuolyne buvo atidaryta fotografijų paroda, skirta metropolitui Chrizostomo (Martiškino) 90-mečiui. Jo Eminencija Lietuvos Stačiatikių Bažnyčiai vadovavo daugiau nei du dešimtmečius.

2024 metų spalio 12 Vilniuje, Ženklo (iš Dangaus) šventovėje, vyko iškilmės stebuklingosios Vilniaus „Ženklo“ Dievo Motinos ikonos, laikytos dingusia, įgijimo garbei.

2024 metų spalio 18, šventosios Lietuvos kunigaikštystės, vienuolės Charitinos, atminimo dieną, jos vardo Seserija Vilniuje, Skaiciausiosios katedroje, paminėjo savo įkūrimo dešimtmetį. Tą dieną taip buvo paskelbta, kad Naugarde įgytos šv. Charitinos Lietuvaitės garbingosios relikvijos.

2024 metų lapkričio 24, Vilniaus „Ateities“ mokykloje, vyko koncertas „Kūrybos rudens šventė“. Jį surengė Lietuvos Stačiatikių Brolija.

2024 metų gruodžio 8 į Vilnių buvo atneštos didžios šventenybės – viena didžiausių pasaulyje iki šiol išlikusių Viešpaties Gaivinančiojo Kryžiaus dalelių ir Dievo Gimdytojos Garbingosios Skraistės fragmentas. Šios relikvijos Šventosios Dvasios vienuolyne išbuvo iki gruodžio 15, ir visi norintieji galėjo jas krikščioniškai pagerbti.

Kitų asmenų teisių reikia visada paisyti ir jausti joms pagarbą. Tiek pats artimas, tiek jo nuosavybė krikščioniui yra šventi daiktai, - neliečiamybė. Šventais hierarchas Teofanas atsiskyrėlis

Į parapijiečių klausimus atsako Šv. Dvasios vienuolyno katedros kunigas Olegas ŠLIACHTENKO.

Klausimai kunigui: Koks pasninkas prieš priimant Švč. Slėpinius?

► Tėvų šeštadienis Šv. Dvasios vienuolyne.

— Per išpažintį kunigas paklausė, ar aš kokiam nors žmogui nejučiu blogų jausmų. Atsakiau, kad nejučiu, nors iš tikrųjų neįmanoma pasiekti, kad būtum beaistris su aplinkiniais, tarsi angelas. Kaip patartumėte atsakyti į minėtą dvasininko klausimą, jeigu jis vėl bus užduotas?

Olegas

— Brangusis Olegai, visada atsakinėkite nuoširdžiai ir sąžiningai. Jeigu šiandien ir dabar priėję prie analogaus, ant kurio padėta Evangelija ir Kryžius, niekam nieko bloga nejučiate, taip ir atsakykite: nejučiu. Saugokite savo sąžinę nesuteptą, besivadovaujančią Dievo tiesa, nušviestą Dievo malonės, ir ji neapgaus jūsų. Būti beaistriu – ne tas pats kas būti bejausmiui, neemocingam. Mes neprivalome atsikratyti jausmų ir emocijų, sunaikinti jų. Mums privalu jas atmainyti: ne tarnauti joms, o nukreipti derama linkme: tarnauti Dievui, žmonėms ir sau. O tam reikia prašyti Dievo malonės: be jos neįmanoma išsiversti.

— Vairuodama dažnai viršijiu greitį. Noriu paklausti, ar tai nuodėmė, kurią reikia išpažinti?

Marija

— Gerbiamoji Marija, eismo taisyklės parašytos krauju. Jos nėra paprastas formalumas. Be to, jos yra ne tik saugumo, bet ir mandagumo bei abipusės pagarbos taisyklės. Meilė, kuriai mes su jumis esame pašaukti, apima viena ir kita. Greičio viršijimas – tai ne tik „šiuurkštus“ vairavimas, bet ir be maž visada dėl jo kylančios avarinės situacijos. Tiesa, galima raminti save turint patirties, teisinti skubą, tuščiu keliu ir pan. Taip, galima ir 50 metų vis viršyti greitį ir nepatirti avarijų, bet po to vienu akimoku tapti žudiku. Paminėtina ir tai, kad viršydama greitį jūs rodo-

te blogą pavyzdį kitiems eismo dalyviams. O tai reiškia, kad jau tapate pagundos šaltiniu.

— Šeimoje yra tiek stačiatikių, tiek katalikų. Ar atminų rašteluose būtina pažymėti, kas yra katalikas, kad kunigas tai žinotų?

Elizaveta

— Brangioji Elizaveta, be abejo, reikia tai daryti. Prie asmenų, kurie nėra Stačiatikių Bažnyčios nariai, privalu tai nurodyti. Kaip tai daryti, pasidomėkite šventovėje, kurioje paduodate atminų raštelius. Kaip jums paaiškės, tuo ir vadovaukitės.

— Kokias maldas per Šv. Kalėdas priimta sakyti sėdant prie stalo?

Olga

— Brangioji Olga! Tiesa sakant, nežinau tokių rekomendacijų. Niekuomet neteko jų matyti. Žinau, kad daugelis tiesiog gieda šiai šventei skirtą troparą ir kondaką. Jeigu meldėtės per Liturgiją, kuri yra pagrindinė krikščionių malda ir pagrindinė puota, nematau, jog verta persikrauti papildomomis maldomis sėdant prie

vaisių stalo namuose. Be minėtų troparo ir kondako dar galite giedoti Kalėdų giesmes, šlovinančias Viešpatį, kurias gieda kalėdojantys. Jeigu patys nemokate giedoti, galite šių giesmių rasti internete ir įjungti jų įrašų.

— Ar mūsų protėvių nuodėmės įtakoja mūsų pačių gyvenimą? Ar atsakome tik už tai, ką patys „prisidirbome“?

Michailas

— Gerbiamasis Michailai! Jūsų klausime yra du skirtingi dalykai. Juk „įtakoja“ ir „atsakome“ – ne vienas ir tas pats. Apie nuodėmingumo, nuodėmės įtaką Rašte sakoma, kad su šventuoju būsi šventas, o su sukčiumi tapsi nedorėlis. Tuo tarpu apie atsakomybę už nuodėmę parašyta: „Vaikas ne kentės už tėvo kaltę, nei tėvas ne kentės už vaiko kaltę. Teisiojo teismus bus jam įskaitytas, ir nedorėlio nedorumas bus jam įskaitytas“ (Ez 18, 20). Vadovaujantis tuo, kas cituota, galima pasakyti, kad protėvių nuodėmės tikrai gali mus įtakoti. Bet ši įtaka labiau reiškiasi polinkiu į tą ar kitą nuodėmę: pasileidimą, klastingumą, apgaudinėjimą, sil-

pnawališkumą, pavydą, pyktį, godumą, pilvopenystę, tingėjimą, garbėtrošką ir t.t. Tačiau nuo mūsų pačių priklausoma, ar padarysime kurią nors iš šių nuodėmių. Ir jeigu visgi ją padarome, vėlgi nuo mūsų priklausoma, ar daugiau ją kartosime, ar ne. Pranašas Ezechielis toliau skelbia: „O kai nedorėlis nusigręžia nuo savo nedorumo ir doro, kas teisinga ir teisu, jis išgelbės savo gyvybę“ (Ez 18, 27). Kiekvienas atsako už savo nuodėmes. Ir protėviai taip pat nėra kalti dėl to, ką mes renkamės.

— Prieš priimant Švenčiausiuosius Slėpinius dera pasninkauti. Bet juos dažniausiai priimame sekmadienį, o šeštadienis – ne pasninko diena. Tad kaip elgtis? Prašau atsakyti į šį klausimą.

Aleksandras

— Gerbiamasis Aleksandrai, į jūsų klausimą jau seniai pateiktas atsakymas dokumente, kuris vadinasi „Apie ištikimųjų dalyvavimą Eucharistijoje“. Jis 2015 metais, vasario mėnesį, buvo priimtas hierarchų pasitarime. Jums bei visiems kitiems ištikimiems Bažnyčios nariams būtų pravartu susipa-

žinti su visu šio dokumento turiniu. Kai dėl jūsų klausimo, tai ten rekomenduojama: „priimtina pripažintina praktika, kuomet be papildomo pasninko arba papasninkavęs vieną dieną, arba tik vakarą prieš Liturgiją Šventuosius Slėpinius priima tikintysis, kuris šiuos Slėpinius priima kiekvieną savaitę ar kelis kartus per mėnesį, ir kuris pasninkauja per Adventą, Gavėnią ir kitus ilgus ir trumpesnius bei vienos dienos pasninkus, nurodymus Bažnyčios Įstatuose. Šis klausimas turi būti sprendžiamas su nuodėmklausiu, jo palaiminimu.“

Iš pradžių pasninkauti buvo leidžiama tik Didįjį Šeštadienį. Šventųjų apaštalų taisyklėse (64-oji taisyklė) buvo griežtai nurodoma: „Jeigu paaiškės, kad koks nors klero narys pasninkauja Viešpaties dieną ar šeštadienį (išskyrus vieną šeštadienį), tebūnie pašalintas. Jeigu tai padarė pasaulietis – tebūnie atskirtas nuo Bažnyčios.“ Dalykas tas, kad Bažnyčiai šeštadienis visą laiką buvo šventė – ramybės diena. Bet kanonai, kaip žinome, atspindi Bažnyčios tradicijos dvasią, jie yra atsakas į aktualias Bažnyčios problemas. Ilgainiui daug kas pasikeitė. Ir pasninkas įgavo savitą formą. Nors jo prasmė tebėra tokia pati, jis taikomas įvairiai, priklausomai nuo situacijos. Laikui bėgant nusistovėjo ir bendra, metus aprėpianti pasninkų sistema. Bet kartu net per pasninkus (Adventą, ir kt.) šeštadienio Liturgija yra šventiška. Na, o pasninko prieš priimant Švenčiausiuosius Slėpinius praktika išvirtino todėl, kad žmonės retai priimdavo šiuos Slėpinius. Šis pasninkas gali likti rekomendavus nuodėmklausiu. Bet dauguma asmenų rengdamiesi priimti Švenčiausiuosius Slėpinius stengiasi saugoti proto skaidrumą, o pasninkas reiškiasi atsiribojimu nuo visų pramogų bei nuo santuokinio artumo nuo vakaro prieš dieną, kai bus priimami Švenčiausieji Slėpiniai.

Klausimus galima siųsti į redakciją įprastu arba elektroniniu paštu, arba per Vilniaus ir Lietuvos arkivyskupijos Facebook puslapį.

Kalėdų mugė „Ženklo“ šventovėje

Vilniuje, Ženklo (iš Dangaus) šventovėje (Vytauto g. 21), iki sausio 14 vyksta kasmetinė Kalėdų labdaros mugė. Joje vyrauja šios šventovės parapijiečių rankdarbiai.

Jų galima įsigyti už auką, o surinktos lėšos bus skirtos socialinio centro „Mes esame“ reikmėms. Šis Naujojoje Vilnioje veikiantis centras skirtas ribotų galimybių žmonėms.

Beje, šiuo metu Ženklo (iš Dangaus) šventovėje vyksta remonto darbai: įrengiamas specialus mechanizmas sietynui nuleisti ir pakelti. Jo dėka bus paprasčiau valyti sietyną nuo suodžių ir dulkių.

Naujos vyskupo vikaro Ambrosijaus pareigos

Vilniaus ir Lietuvos metropolito Inokentijaus (saku Jo Ekscelencija) Trakų vyskupas Ambrosijus atleistas iš Klaipėdos miesto Visų šventųjų cerkvės klebono ir Klaipėdos dekanato pareigų dėl naujo paskyrimo.

Vyskupas Ambrosijus yra Teologijos studijų vadovas, todėl jis skiriamas archijerėjaus valdytojo

padėjėju rengiant kadrus ir vykdamas Bažnyčios projektus. Be to, jis tapo koordinavimo tarybos vadovu. Šios tarybos sudėtyje – Bažnyčios skyrių vadovai bei kiti atsakingas pareigas einantys asmenys.

Nauju Klaipėdos miesto Visų šventųjų cerkvės klebonu paskirtas protojerėjus Petras Olechnovičius.

Aušros vartų koplyčioje sausį vyks Pamaldos

Sausio 8 d., trečiadienį, Aušros vartų Dievo Motinos ikonos pagerbimo dieną, koplyčioje, kur yra šis stebuklingasis paveikslas, vyks intencinės pamaldos.

Iš Šventosios Dvasios vienuolyno link koplyčios, esančios virš Aušros vartų, pajudės religinė procesija. Joje dalyvaus Vilniaus stačiatikių šventovių klero nariai ir parapijiečiai. Po to koplyčioje

vyks intencinės pamaldos, kurioms vadovaus Vilniaus ir Lietuvos metropolitas Inokentijus. Religinės procesijos iš Šventosios Dvasios vienuolyno pradžia – 10.30 (Vienuolyno adresas – Aušros Vartų, 10).

Primename, kad stebuklingoji Aušros vartų Dievo Motinos ikona yra viena didžiausių Lietuvos šventenybių. Pagarbą jai reiškia tiek stačiatikiai, tiek katalikai.

Piligriminės kelionės 2025 metais

► Romanovų šventovės parapijiečių piligrimystė į Graikiją.

Viena Lietuvos Stačiatikių Brolijos veiklos sričių – piligriminių kelionių organizavimas. Detalesnė informacija apie planuojamas keliones vėliau bus skelbiama mūsų laikraštyje, Lietuvos Stačiatikių Bažnyčios paskyroje bei socialiniuose tinkluose.

Pateikiame bendrą piligriminių kelionių planą. Jame nurodytos kelionės, numatytos iki 2025 metų lapkričio. Papildoma informacija teikiama tel.: +37065064599.

Sausis: Piuchticos Užmigimo moterų vienuolynas (Estija). Keliauti numatoma baigiantis mėnesiui.

Vasaris: Zakopanė (Lenkija); šeimoms skirta kelionė. Ji planuojama antrai mėnesio pusei.

Balandis ir gegužė: Serbija; kelionė vyks balandžio pabaigoje – gegužės pradžioje.

Gegužė: šventasis Atono kalnas (Graikija). Vykti ten galės tik vyrai. Kelionė – mėnesiui įpusėjus.

Gegužė – birželis: Juodkalnija ir Serbija. Piligrimystės trukmė – 9 dienos. Planuojamas laikas: gegužės pabaiga – birželio pradžia.

Birželis: Roma; 6 dienų kelionė vaikams (mėnesio viduryje).

Rugsėjis: 1) Korfu sala (Graikija). Septynių dienų kelionė pir-

mą rugsėjo pusę. 2) Vengrijos šventenybės. Ši kelionė taip pat numatyta iki rugsėjo vidurio.

Rugsėjis – spalio: Graikijos salos, šventasis Atono kalnas. Kelionė moterims ir vyrams rugsėjo pabaigoje – spalio pradžioje.

Spalis: 1) Sakartvelas. Antrai mėnesio pusei planuojama 7 dienų kelionė į šią šalį. 2) Spalio pabaigoje jaunimas, dalyvausiantis Teologijos turnyre, taip pat vyks į piligriminę kelionę. Jos maršrutas dar neparinktas.

Lapkritis: Larnaka (Kipras). Piligriminė 5 dienų kelionė planuojama mėnesio pradžiai.

Paremk Bažnyčią ir užpildyk formą!

Nuo 2025 m. sausio 1 d. keičiasi 1,2% gyventojų pajamų mokesčio (GPM) skyrimo tvarka.

Šią reikšmingą mūsų Bažnyčios veiklai paramą dabar galės gauti tik nevyriausybinės organizacijos, o ne religinės bendruomenės.

Prašome paremti mūsų Bažnyčią. Palaiminus Vilniaus ir Lietuvos metropolitui Inokentijui, paramą - 1,2% Jūsų gyventojų pajamų mokesčio (GPM) - skirti žemiau nurodytoms nevyriausybinėms organizacijoms:

1. Norintys paremti Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolyno vyrų ir Vilniaus Šv. Marijos Magdalietės vienuolyno moterų vienuolynų išlaikymą gali skirti paramą:

Pavadinimas: **VŠĮ „Stačiatikių ūkis“**

Juridinio asmens kodas: **124246424**

Adresas: **Aušros Vartų g. 10, LT-01303 Vilnius**

2. Norintys paremti mūsų Bažnyčios parapijų veiklos plėtrą, bendrų vasaros stovyklų, švenčių ir kitų renginių organizavimą, taip pat Lietuvos Stačiatikių Brolijos veiklą, gali skirti paramą:

Pavadinimas: **Lietuvos Stačiatikių Brolija**

Juridinio asmens kodas: **291901540**

Adresas: **Aušros Vartų g. 10, LT-01303 Vilnius**

PAREMK BAŽNYČIĄ IR SKIRK JAI 1,2% SAVO PAJAMŲ MOKESČIO (GPM)

PAREMTI LIETUVOS STAČIATIKIŲ BAŽNYČIOS VIENUOLYNUS:

VŠĮ „Stačiatikių ūkis“

/k 124246424

PAREMTI PARAPIJŲ IR „LIETUVOS STAČIATIKIŲ BROLIJOS“ VEIKLĄ:

„Lietuvos stačiatikių brolija“ asociacija

/k 291901540

Deklaraciją pateikti iki 2025 m. gegužės 1 d.

Specialią FR0512 formą galima pateikti kartu su metine pajamų deklaracija iki 2025 m. gegužės 1 d. Daugiau informacijos ir ins-

trukcijas galite rasti Valstybinės mokesčių inspekcijos svetainėje: <https://www.vmi.lt/evmi/paramos-skyrimas>.

Kristaus Gimimo cerkvė Bukiškėse

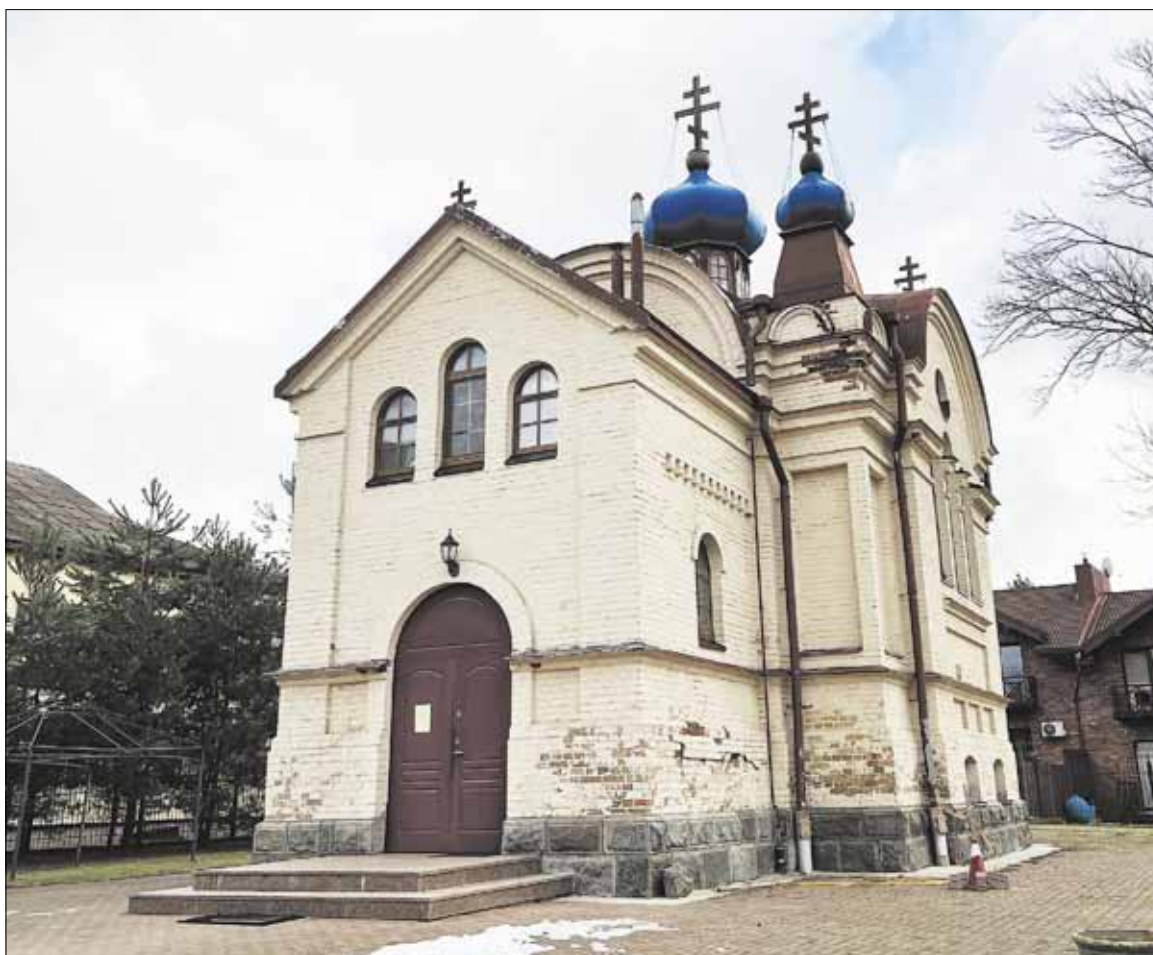
Artėjant Kristaus Gimimo cerkvės Bukiškėse titulo šventei skelbiame straipsnį apie šios šventovės istoriją.

Cerkvė buvo pastatyta kaip namų bažnyčia atsargos generolo Aleksandro Michailovičiaus Božerjanovo ir jo žmonos, turtingos dvarininkės, Proskovijos Nikolajevnos dvare. Būtent Praskovija Nikolajevna 1866 m. įsigijo Bukiškių dvarą, kurio plotas buvo 222 dešimtinės ir 2024 sieksniai (tai daugiau nei 243 ha).

Nauji dvaro savininkai sutvarkė valdas: įkūrė sodą, pasodino dekoratyvinius medžius ir krūmus, tvenkiniai buvo sujungti kanalais, o vanduo tvenkiniuose buvo toks švarus, kad juose gyveno upėtakai. Vanduo į ponų namus buvo tiekiamas vamzdžiais iš ežero. Netoli namo buvo pirtis. Priešais ponų namus stovėjo vežiminė, pastatyta iš plytų ir akmenų. Kitoje kelio pusėje buvo dviaukštis pastatas iš tokių pačių medžiagų, kuriame, pasak senolių pasakojimų, gyveno tarnai. Dvare buvo kalvė (išlikusi iki šių dienų), neįprastos kūbo formos, pastatyta iš akmenų ir plytų. Iki šių dienų išliko kai kurie ūkiniai pastatai, kurie, matyt, buvo naudojami kaip arklidės, tvartai karvėms, avių ir kiaulių gardai.

Iš viso Božerjanovų dvare, pagal revizijos duomenis, dirbo 139 vyrai. Čia buvo sėjami rugiai, kviečiai, miežiai, avižos, griekiai, žirniai, lęšiai, auginami linai, sodinamos bulvės. Dvare buvo 34 arkliai, 64 karvės, 30 jaučių, 59 avys, 63 kiaulės.

Pagrindinė dvaro puošmena buvo, žinoma, neobizantinio stiliaus cerkvė, pastatyta 1867–1868 m. ir pašventinta Švč. Dievo Mo-

► Bukiškių šventovė po remonto ėmė veikti 2011 m.

tinios Globos garbei. Generolui ir jo šeimai cerkvė turėjo ypatingą reikšmę: net dvaro pavadinimą pakeitė į Pokrovskoje (Globos). Kaip sakyta, šventovė buvo statoma kaip namų cerkvė su šeimos kapo rūsiu. Nepaisant katalikiškos aplinkos, ji nebuvo tuščia. Išliko pasakojimas, kad dvaro šeimnininkas globojo parapijiečius: kiekvienas gaudavo sidabrinį rublį, košės ir saldinių.

Aleksandras Michailovičius buvo palaidotas šeimos kapo rūsyje, esančiame cerkvėje. Ten atgulė

jo žmona bei dukra. Dvarą paveldėjo vyresnysis sūnus Aleksandras, gimęs 1866 m.

Aleksandras Aleksandrovičius buvo labai religingas žmogus. Dažniausiai jis gyveno Vilniuje, nuosavame name Didžiosios Pohuliankos gatvėje, numeris 45 (dabar J. Basanavičiaus g.). Jis buvo Romanovo (Konstantino-Michailo) cerkvės seniūnas. Lietuvos eparchijos žiniose 1907 m. 2 numeryje minima A. A. Božerjanovo auka Petro ir Pauliaus cerkvei Naujojoje Vilnioje. Tai dvi ikonos ažuoli-

niuose rėmuose: šv. Aleksandro Neviškio ir Švč. Dievo Motinos Globos. Šv. Dvasios vienuolyno archyve išliko įrašas apie Aleksandro Aleksandrovičiaus 1914 m. paaugotus 404 rublius vienuolynui, adresuotus Vilniaus ir Lietuvos arkivyskupui Tichonui (būsimam Maskvos ir visos Rusijos Patriarchui). Aleksandras Aleksandrovičius mirė 1915 m.

Dvaro likimas buvo liūdnas. Prijungus Vilniaus kraštą prie Lenkijos rusų dvarininkų žemės buvo nacionalizuotos. Ponų namuose

įsikūrė žemės ūkio mokykla, ruošianti agronomus. Yra duomenų, kad karo metais vokiečiai naudojo ponų namo rūsius kaip tranzitinį kalėjimą.

Sovietmečiu dvaro teritorijoje buvo įkurta profesinė technikos mokykla, rengianti traktorininkus ir ekskavatorininkus. Buvęs dvaro namas buvo suremontuotas: vietoj medinio antrojo aukšto pastatytas mūrinis.

Iki 1953 metų cerkvės patalpos buvo geros būklės; vietiniai gyventojai sakydavo: „Atidaryk ir laikyk pamaldas“. Tačiau netrukus tarp vietinių pasklido gandas apie šventovės rūsyje paslėptas šeimos brangenybes, ir prasidėjo lobių paieškos. Božerjanovų šeimos kapo rūsys buvo išniekintas. Generolo kapo plėšikai nepasiekė (jis buvo palaidotas po presbiterija), tačiau Proskovijos Nikolajevnos, Aleksandro Aleksandrovičiaus, jo brolio ir sesers kapai buvo išdraskyti. Jų palaikai buvo perlaidoti cerkvės šventoriuje, už presbiterijos.

Cerkvės rūsyje buvo pastatytas generatorius, kurio vibracija pradėjo griauti pastatą. Šventovė buvo naudojama kaip sandėlis. Drėgmė ir pelėšiai naikino pastatą.

XX a. dešimtojo dešimtmečio pabaigoje valstybė grąžino cerkvę stačiatikiams. Nuo 2002 metų prasidėjo restauravimo darbai. Tuometinio Vilniaus ir Lietuvos metropolito Chrizostomo pastangų dėka, šventovė buvo atstatyta, pašventinta Kristaus Gimimo garbei, ir 2011 m. vasarą joje pradėtos laikyti pamaldos.

Straipsnį parengė Bukiškių Kristaus Gimimo cerkvės parapijiečiai

► Liturgiją Kristaus Gimimo šventovėje celebruoja archierejus.

► Kristaus Gimimo šventovės Bukiškėse ikonostasas.

Kai gyvename, vadovaujamiesi savo valia, - patys save kan Kiname, o gyventi paklusus Dievo valiai - gera, džiugu ir ramu.
ŠVENTASIS SILVANAS ATONIETIS